

Minimální preventivní program

(Prevence sociálně patologických jevů)

Školní rok 2021/22

Základní informace o programu:

Garantem programu je Mgr. Jiřina Pohořálková.

Program má podporu ředitelky školy Mgr. Lenky Kuncové.

Cíle programu:

- Informovanost všech žáků školy v oblasti sociálně patologických jevů.
- Systematická výuka a výchova žáků ke zdravému životnímu stylu.
- Poskytnutí dostatečného zázemí k trávení volného času v prostorách školy.
- Podpora vlastní aktivity žáků a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností.
- Začleňování méně průbojných žáků do kolektivu, odstranění nevhodného chování mezi žáky.
- Zapojení celého pedagogického sboru školy.
- Aktivní spolupráce s rodiči žáků.
- Vyhodnocení.

Realizace cílů:

Zpracování konkrétních témat prevence do vzdělávacího procesu se zaměřením na klíčové vyučovací oblasti:

- Oblast zdravého životního stylu – výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, výživa, pohybové aktivity
- Oblast společenskovední – formy komunikace, sociální dovednosti a kompetence
- Oblast přírodovědná – biologie člověka, fyziologie, chemie
- Oblast rodinné a občanské výchovy
- Oblast sociálně právní – právní aspekty sociálně patologických jevů, postoj společnosti k společensky nežádoucím jevům, práva dítěte apod.

Samostatnou kapitolu začlenění preventivního programu tvoří – zájmové vyučování, kurzy, kroužky, družina, školní klub, ale i školy v přírodě, výlety, exkurze, projekty a mezi školní soutěže.

Témata pro 1. – 3. ročník:

- **Kouření, alkohol(ismus), užívání drog, zneužívání léků**
  - základní informace
  - zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu atd.
- **Odmítání návykových látek**
  - jak říci „Ne!“
- **Zdraví**
  - hodnota zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu
  - jak si udržet dobré zdraví
  - zdravý životní styl
- **„Na koho se mohu obrátit, když mám problémy?“**
  - rodiče, učitelé apod.
  - důležitá telefonní čísla

Témata pro 4. a 5. ročník:

- **Zdraví**
  - jedna ze základních lidských hodnot
  - činnosti vhodné z hlediska zdraví
- **Návykové látky**
  - zdravotní a sociální rizika při užívání návykových látek
  - argumenty ve prospěch zdraví
  - návykové látky z pohledu zákona (pouze základní informace!)
- **Mezilidské vztahy**
  - základní mezilidské vztahy (v rodině, ve škole atd.)
  - projevy lidské nesnášenlivosti (především rasismus a xenofobie)
- **„Mám právo...“**
  - protiprávní jednání (šikana, násilí, zastrašování)

Témata pro 6. – 9. ročník:

Závislosti

- co je to závislost
- na čem mohou být lidé závislí
- jak se závislosti zbavit
- **Kouření a alkohol**
- **Marihuana a další „měkké drogy“**
- **„Tvrdé drogy“**
- **Vztahy**
- respekt

- vztahy v rodině, se spolužáky a učiteli apod.
- sexualita
- vhodné chování a komunikace
- práce ve skupině
- právní vztahy
  - **Zdravý životní styl**
- zdraví ve smyslu holistickém
- umění hodnotit vhodné a nevhodné návyky
- pohyb, relaxace, duševní hygiena (vč. náboženství a sekt)
- **Právo a pomoc**
- zneužívání
- šikana, vandalismus a jiné formy násilného (protiprávního) jednání

Veškerá práce je postavena na dvou základních principech. Na respektu k potřebám jednotlivce (žáka stejně jako učitele) a na komunikaci a spolupráci uvnitř školy všech se všemi a mezi sebou (učitelů, žáků, rodičů) i vně školy.

Systematická výuka a výchova žáků

1. – 5. ročník

V 1. – 5. ročníku budou vybraná témata opět zařazena do výuky. Jejich obsah budou žákům prezentovat převážně třídní učitelé, neboť děti dobře znají a vědí, na kterou problematiku se nejvíce zaměřit. Hlavní část preventivního programu na prvním stupni bude věnována rozvíjením schopnosti komunikovat, diskutovat, řešit problémy a konflikty a vyjadřovat své názory v komunitním kruhu třídy. Zároveň bychom ale dětem chtěli i letos nabídnout možnost besedovat s odborníky, umožnit jim vyzkoušet si své dovednosti a vědomosti v praxi a také žáci prvního stupně mají možnost i letos získávat informace z nástěnky.

Peer program na 1. stupni

Žáci na prvním stupni budou navíc opět zapojeni do tzv. peer programu, který připraví i letos žáci 9. ročníku pod dozorem metodika prevence. Během vyučovací hodiny na začátku roku 2021 se žáci nejprve seznámí s problematikou sociálně patologických jevů z úst starších spolužáků a potom bude následovat diskuse, téma a forma bude přizpůsobena věku žáků v jednotlivých třídách.

Soutěž 1. – 5. ročníku

V druhém pololetí školního roku uspořádáme pro žáky prvního stupně již pravidelnou výtvarnou soutěž, jejíž náměty budou úzce korespondovat s tématy probranými v rámci Minimálního preventivního programu.

Soutěž 6. – 9. ročníku

V druhém pololetí, stejně jako na prvním stupni, proběhne i v 6. – 9. ročníku soutěž. Zde již nebude omezena pouze na výtvarný projev, ale žáci budou moci vyjádřit své postoje k návykovým látkám a ostatním sociálně patologickým jevům i jinou formou, např. ve slohové práci.

Peer program v 6. – 9. ročníku

Na druhém stupni, tedy v 6. – 8. ročníku bude i letos probíhat tzv. peer program v druhé polovině školního roku. Ten pro své spolužáky zajistí (pod vedením metodika prevence) také žáci 9. ročníku. Program bude probíhat nejprve formou besed v jednotlivých třídách druhého stupně, které budou na určitá témata. Dále si žáci 9. třídy připraví vyučovací hodinu, kde formou hry přiblíží jednotlivé problémy svým mladším spolužákům. Pro každou třídu budou připraveny hry jiné s ohledem na jejich věk, vědomosti a znalosti.

Při prezentaci preventivního programu na druhém stupni bude využito různých metod, např.: stimulačních her (jak bych se „já“ choval ve fiktivních situacích), relaxačních technik, brainstormingu, diskuse, projektů, hraní rolí (jiných rolí než jsem „já“), empatie, nácviku verbální a nonverbální komunikace. I na druhém stupni se budeme snažit pro žáky zajistit odborníky, s nimiž by mohli besedovat a rozvíjet tak své znalosti. Alespoň dvakrát za pololetí metodik prevence věnuje na druhém stupni jednu hodinu rodinné výchovy k besedě na zadaná témata a k posílení pozitivního klimatu ve třídě.

Poskytnutí informací pro žáky

Nástěnka o sociálně patologických jevech

Žáci 8. a 9. třídy společně pod dohledem metodika prevence budou vytvářet plakáty, informační tabule a doplňovat informace věnované právě sociálně patologickým jevům na různých místech školy, tak, aby byly přehledně přístupné všem věkovým kategoriím.

K získávání informací mohou žáci využít i několik nástěnek vhodně rozmístěných v budově školy. Nástěnky obsahují důležitá telefonní čísla a adresy (linky důvěry apod.) a další informace, které se vztahují k tématům zařazeným do Minimálního preventivního programu.

Dalším informačním zdrojem pro žáky a hlavně vyučující je knihovna a videotéka v pracovně rodinné výchovy. Během školního roku bychom ji rádi opět doplnili o několik aktuálních titulů.

Program budeme propagovat, stejně jako vloni, i ve školním časopisu, na školních webových stránkách a pokusíme se zajistit i občasnou prezentaci v oblastním tisku.

TV obrazovka

Dalším informačním místem na naší škole je velká TV obrazovka ve vstupní hale školy, která je také využívána pro prezentaci dokumentů a prací samotných žáků na téma Sociálně patologické jevy.

Volný čas žáků

Samostatnou kapitolu začlenění preventivního programu tvoří také poskytnutí zázemí k trávení volného času v prostorách školy.

- **školní klub:** volný přístup do atria o velkých přestávkách (za příznivého počasí) a každé odpoledne pro žáky od 5. do 9. třídy (možnost nepřetržitého využívání dvou počítačových učeben vybavených novými počítači – včetně přístupu na internet, výukových programů, kopírky a scanneru, zapůjčení stolních her, knih a časopisů, sportovního vybavení – míče, soft tenis, tenis, ping pong apod.) *Zpřístupnění školního klubu ve volném čase žáků, se bude řídit dle aktuálního nařízení MŠMT.*
- **školní družina:** pro žáky od 1. do 4. třídy, zajišťuje dostatečné rozvíjení všestranných schopností žáků (pomoc při práci na domácích úkolech, přípravy na druh den školy, pomoc při problémech ve výuce, zajištění sportovních, výtvarných a hudebních aktivit)
- **školní zájmové kroužky** (hudební, výtvarné, sportovní)
- **exkurze, kurzy a výlety:** kromě již tradičních exkurzí v rámci různých předmětů škola uspořádá dva kurzy pro žáky druhého stupně zimní lyžařský týdenní kurz v Krkonoších, jednu školu v přírodě pro žáky prvního stupně a samozřejmě i třídní výlety na konci školního roku pod vedením třídních učitelů.

- **atrium:** v případě hezkého počasí je celoročně zpřístupněn žákům během 20 min. velké přestávky a po skončení výuky. Pod dozorem učitele zde žáci tráví svůj volný čas a zapojují se společně ze všech tříd naší školy do různých sportovních aktivit, což velice pozitivně přispívá k boji proti šikaně.

Podpora vlastní aktivity žáků a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností

Rada žáků školy

I letos, stejně jako v několika předchozích letech, si žáci jednotlivých ročníků volí své zástupce do školní rady. Zvolení zástupci se scházejí několikrát do roka a snaží se svými návrhy zlepšovat podmínky pobytu ve škole. Své návrhy potom přednesou panu řediteli a tím mají možnost podílet se na chodu školy.

2. – 5. ročník volí jednoho zástupce, 6. – 9. ročník volí dva zástupce ze své třídy. Společně pro celou školu pak proběhne volba předsedy žakovské rady, kdy navržení kandidáti jsou napsáni na hlasovacích lístkách a žáci jim dávají své hlasy. Tato volba pomáhá zlepšit představu žáků jak probíhají volby opravdové.

Ekologický projekt

Na škole již několik let úspěšně funguje také ekologický projekt, do kterého jsou zapojeni všichni žáci i pedagogové. Témata programu jsou pečlivě vybírána tak, aby vybízela děti k zamyšlení nad stavem dnešní společnosti z několika úhlů a podporovala je ke zdravému životnímu stylu. I zde je kladen důraz na spolupráci žáků z jednotlivých ročníků. Projekt vedou žáci sami a to je vede k odpovědnosti a spolupráci.

Projektový den

Na konci roku proběhne již osmý projektový den. V tento den se výuka přesouvá ven. Žáci z celé školy budou společně plnit úkoly a zadaná témata. Je zde kladen důraz na posílení vztahů mezi staršími a mladšími spolužáky, kteří si vzájemně pomáhají.

Školní akademie

V červnu je naplánován již pravidelný výstup žáků před rodiči a ostatními hosty. I v tomto školním roce předvedou žáci své umění a výrobky.

Soutěže

Stejně jako v loňském roce se žáci naší školy zúčastní různých školních i mimoškolních soutěží, v kterých každý rok dosahují výborné výsledky.

Zapojení celého pedagogického sboru

Učitelé během celého roku aktivně spolupracují s metodikem prevence zejména na zachycení varovných signálů, podílejí se na realizaci MPP a podporují rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi žáky.

Třídní učitelé motivují žáky k vytvoření vnitřních pravidel třídy v souladu se školním řádem.

Ředitel školy podporuje spolupráci metodika prevence s učiteli, žáky a rodiči. Zabezpečuje poskytování poradenských služeb ve škole se zaměřením na primární prevenci. Řeší aktuální problémy související s výskytem sociálně patologických jevů na škole.

Informovanost rodičů o MPP

Rodiče budou o programu informováni především třídními učiteli na třídních schůzkách, prostřednictvím elektronických žákovských knížek a na webových stránkách školy.

Vyhodnocení

Vyhodnocení celého programu bude provedeno v červnu roku 2022.

Prevence v době distanční výuky

V době distanční výuky mají žáci i zákonní zástupci možnost využít osobních konzultací s učiteli či metodikem prevence on – line nebo osobně v budově školy. Prioritou v tomto školním roce je podporovat sociální klima ve třídách, mezilidské vztahy mezi žáky a učiteli, bezproblémové zvládnutí případného distančního způsobu vyučování.

Program zpracovala: Mgr. Jiřina Pohořálková

Program schválil ředitelka školy: Mgr. Lenka Kuncová

V Libici nad Cidlinou 10. 9. 2021